

Hansi dhe Greta

Pranë një pylli të madh jetonte një druvar i varfër me gruan dhe dy fëmijët e tij; djali quhej Hansi ndërsa vajza Greta. Ai ishte kaq i varfër sa me zor ushqente familjen e tij, dhe një herë kur skamja pushtoi vendin, ai s' mund të siguronte as bukën e përditshme. Kur shtrihej darkave në shtrat mendonte shumë dhe nga hallet nuk e zinte gjumi, një natë i flet gruas së tij: „Çfarë do të ndodhë me ne? Si mund t' i ushqejmë ne fëmijët tonë të gjorë, kur ne për vete nuk kemi më asgjë?“ – „E di çfarë, burrë“, - u përgjigj gruaja - „nesër herët në mëngjes po i çojmë fëmijët në pjesën më të dendur të pyllit, aty do të u ndezim një zjarr do të u japim edhe nga një copëz bukë, pastaj ne do të shkojmë në punë dhe do të i lëmë ato aty vetëm. Ato nuk do ta gjejnë më rrugën për në shtëpi, dhe kështu që do i heqim qafe.“ – „Jo, grua“, - tha burri - „këtë nuk e bëjë unë; nuk ma bën zemra t' i lë fëmijët e mi vetëm në punë; kafshët e egra do të vinin e do t' i shqyenin.“ – „O budalla, atëherë do të vdesim që të katërt nga uria, dhe ti mund ti presësh drunjte për arkivolet tonë“, - tha gruaja, dhe nuk e la atë të qetë derisa ia mbushi mendjen. „Por mua më dhimbsen fëmijët e shkretë“, - shtoi burri.

Nga uria, as të dy fëmijët nuk kishin mundur të flinin dhe kishin dëgjuar gjithçka, çfarë njerka i kishte thënë babait të tyre. Greta duke qarë me lot i thotë Hansit: „Ja ç'na ndodhi neve.“ – „Pusho, Greta“, - tha Hansi - „mos u mërzit unë do ta gjej një zgjidhje.“

Dhe pasi prindërit i zuri gjumi, Hansi u çua nga krevati, veshi pantallonat e tij, hapi dyert e pasme dhe doli jashtë. Hëna ndriçonte, dhe guralecët e bardhë që ndodheshin para shtëpisë shkëlqenin si diamantë. Hansi u përkul dhe mblodhi aq shumë guralecë sa mund të zinte xhepi i vogël i pantallonave. Pastaj u kthye përsëri dhe i tha Gretës: „Mos u shqetëso motërz e dashur, fli e qetë Zoti nuk do na braktis“, dhe u shtri përsëri në shtratin e tij.

Kur zbardhi dita, atëherë kur as dielli nuk kishte lindur akoma, erdhi njerka dhe zgjoi dy fëmijët: „Ngrihuni more dembelë se do të shkojmë në pyll për të marrë dru.“ Pastaj u dha që të dyve nga një copëz bukë dhe u tha: „Këtu keni diçka për drekë, por mos e hani më përpara, se nuk keni gjë tjetër për më vonë.“ Greta mori gjithë bukën dhe e futi nën përparëse pasi Hansi kishte gurët në xhepin e tij. Më vonë u nisën të gjithë së bashku për në pyll. Pasi kishin ecur një copë rrugë, Hansi ndalej herë pas here dhe kthente kokën nga shtëpia. Babai e kishte vënë re dhe i tha: „Hansi, pse po qëndron mbrapa, çfarë po shikon? Kë kujdes dhe mos harro të lëvizësh këmbët.“ - „Ah, baba“, u përgjigj Hansi „unë po shoh kotelen time të bardhë që është mbi çati dhe don të më thotë lamtumirë.“ – „Budalla, ajo nuk është kotelja jote, por dielli që shkëlqen mbi oxhak“- tha njerka. Por Hansi nuk po shikonte kotelen e tij, por po hidhte rrugës nga xhepi i tij guralecët e bardhë.

Kur mbërritën në mes të pyllit, babai tha: „Tani mblidhni drunj fëmijë se do t'ju ndez një zjarr që të mos keni të ftohtë.“ Hansi dhe Greta mblodhën bashkë një tufë të vogël me shkopinj. Babai ndezi zjarrin dhe kur flaka u ngrit, njerka foli: „Tani shtrihuni pranë zjarrit fëmijë dhe pushoni, ne po shkojmë të presim dru. Kur të mbarojmë punë do vijmë përsëri t'ju marrim.“

Hansi dhe Greta u ulën afër zjarrit, dhe kur erdhi dreka hëngrën që të dy copëzat e bukës. Meqë dëgjonin të goditurat e sopatës kujtuan se i ati ishte diku aty afër. Por nuk ishte sopata, ajo ishte

„Sidoqoftë ne do ta gjejmë rrugën“, i tha Hansi Gretës. Por dy fëmijët nuk e gjetën rrugën. Ata ecën një natë dhe një ditë, uria i kishte marrë se nuk kishin ngrënë gjë tjetër veç disa luleshtrydheve që kishin mbirë në tokë, por prapë se prapë nga pylli nuk dolën. Dhe ngaqë ishin aq të lodhur sa nuk i mbanin dot as këmbët më, u shtrinë nën një pemë dhe fjetën.

U bë mëngjezi i tretë nga dita që kishin lënë shtëpinë e të atit. Ata filluan të ecnin përsëri por më kot, ata hynin thellë e më thellë në pyll, edhe pak dhe po të mos i vinte ndonjë ndihmë do të vdisnin ashtu nga uria dhe etja në mes të pyllit. Kur erdhi dreka, mbi degën e një peme panë një zog të bukur e të bardhë si bora që po këndonte aq bukur saqë fëmijët u ndaluan ta dëgjonin. Kur zogu mbaroi së kënduari këngën e tij, hapi krahët dhe fluturoi, fëmijët i shkuan nga pas deri sa mbërritën para një shtëpize mbi çatinë e së cilës zogu ndaloi. Fëmijët u afruan dhe panë që muret e shtëpisë ishin të ndërtuar prej buke, çatia prej torte ndërsa dritaret prej sheqeri. „Greta le të hamë një vakt të shijshëm,“ – tha Hansi- „unë dua të ha nga çatia, ti mund të hash nga dritarja e cila shijon shumë ëmbël.“ Hansi u zgjat pak dhe shkëputi një copëz nga çatia, ndërsa Greta u afrua tek dritarja dhe kafshoi në të.

Nga shtëpia u dëgjua një zë i hollë të thonte:

„Kërrc, kërrc dëgjoj kafshime

Kush është në shtëpinë time?“

„Era, era e detit

bijë e ujit dhe qiellit“,

u përgjigjën fëmijët, dhe vazhduan të hanin pa vlarë mëndjen fare. Hansi shkuli nga çatia një copë të madhe pasi ajo po i shijonte shumë, ndërsa Greta tërhoqi një xham të tërë dhe ul ta hante gjithë kënaqësi. Papritur u hap dera dhe doli një plakë shumë e vjetër e cila mbështetej në një shkop. Hansi dhe Greta u trembën kaq shumë sa që ato që kishin në dorë i ranë për tokë. Plaka tundi kokën dhe tha: „Ej, fëmijë të dashur, kush ju solli këtu? Hajdeni brenda dhe qëndroni tek unë se nuk do t'ju ndodhi asgjë e keqe.“ Ajo i kapi të dy për dore dhe i futi në shtëpinë e saj. Brenda tavolina ishte e shtruar me qumësht dhe tortë me sheqer mollë dhe lajthi. Më tej ishin dy shtreter të bukur të vegjël të mbuluar me të bardha në të cilët Hansi dhe Greta u shtrinë dhe menduan se ishin në qiell.

Plaka që ishte sjellë mirë ishte një shtrigë e keqe që grabiste fëmijë, dhe shtëpinë prej buke e kishte ndërtuar pikërisht të tillë që të tërhiqte fëmijë pranë vetes. Kur një fëmijë i afrohej pranë, ajo e vriste atë, e ziente dhe pastaj e hante, e gjitha kjo ishte një ditë feste për të. Shtrigat kanë sy të kuq dhe nuk mund të shohin larg por kanë një nuhatje të mirë siç kanë kafshët dhe kështu që arrijnë të dallojnë kur njerëz afrohen. Kur Hansi dhe Greta kishin qenë afër shtëpisë, shtriga kishte thënë duke qeshur me të madhe: „Ata janë të mitë, nuk duhet të më shpëtojnë.“ Të nesërmen në mëngjez, shtriga u zgjua pa u dalë fëmijëve gjumi, dhe kur i pa që të dy me faqet e tyre të kuqe po pushonin kaq qetësisht, pëshpëriti me vete: „Ata do të jenë një vakt i shijshëm!“ Ajo kapi Hansin me dorën e saj të thatë dhe e çoi atë në një stallë të vogël me derë hekuri dhe e mbylli aty brenda; Hansi ulëriti me sa forcë kishte por më kot.

zhurma e një dege të cilën i ati e kishte lidhur për një pemë të tharë dhe që era e përplaste andej e këtej. Të dy fëmijët pasi kishin ngrënë iu mbyllën sytë nga lodhja dhe ranë në gjumë. Kur u zgjuan kishte rënë nata. Greta tha duke qarë: „Po si do dalim ne tani nga pylli?“ Por Hansi e ngushëlloi atë duke i thënë: „Prit një çikëz sa të dali hëna, pastaj do ta gjejmë kollaj rrugën.“ Dhe kur hëna e plotë u ngrit në qiell Hansi mori motërzën për dore dhe filloi të ndiqte guralecët të cilët shkëlqenin si diamantë dhe ua tregonin rrugën. Ata ecën gjatë gjithë natës dhe mbërritën në të dalë të ditës tek shtëpia e tyre. Ato trokitën në derë dhe kur njerka ua hapi derën e pa që ishin Hansi dhe Greta: „Ju fëmij të këqinj, pse keni fjetur deri tani në pyll, ne kujtuam se nuk doni të vinit më në shtëpi.“ Por babai u gëzua shumë kur i pa, sepse atij i kishte ngelur pikë në zemër që i kishte lënë ato vetëm në pyll.

Nuk zgjati shumë dhe skamja mbuloi përsëri çdo kënd të vëndit. Një natë fëmijët dëgjuan se si njerka po i thonte të atit të tyre: „Çdo gjë është harxhuar përsëri, na ka mbetur vetëm një gjysëm buke dhe pastaj mbaron gjithçka. Fëmijët duhen të zhduken, ne do ti çojmë edhe më thellë në pyll, në mënyrë që të mos ta gjejnë më rrugën, se ndryshe s'kemi shpëtim.“ Burri e kishte të vështirë një gjë të tillë dhe mendoi me vete që: do të ishte më mirë sikur ti ta ndaje edhe kafshatën e fundit me fëmijët e tu. Por gruaja as që donte t'ia dinte, ajo iu kundërvua dhe e qortoi deri sa ia mbushi mendjen. Kush thotë A duhet të thotë edhe B dhe sepse ai ishte dorëzuar herën e parë duhej të dorëzohëj dhe kësaj rradhe. Fëmijët meqë kishin qenë zgjuar akoma e dëgjuan bisedën e prindërve dhe kur ato i zuri gjumi, Hansi u çua për të dalë jashtë të mblidhte guralecë si herën tjetër, por njerka kishte mbyllur derën dhe Hansi nuk mundi ta hapte. Megjithatë ai e ngushëlloi motërzën e vet duke i thënë: „Mos qaj Greta, fli e qetë, se Zoti i dashur do të na ndihmojë.“

Herët në mëngjez erdhi njerka dhe i zgjoi fëmijët. Ajo u dha atyre përsëri nga një copë bukë por që kësaj here ishte edhe më e vogël. Gjatë rrugës Hansi ndalonte herë pas here dhe hidhte në tokë nga xhepi i tij thërrime buke. „Hans, pse ndalesh dhe dhe shikon i habitur mbrapa“ i tha babai „shiko rrugën përpara.“ – „Po shikoj pëllumbin tim, që është mbi çati i cili don të më thotë lamtumirë“ u përgjigj Hansi. „Budalla, ai nuk është pëllumbi yt, por dielli i mëngjezit që shkëlqen mbi oxhak“ i tha atij njerka. Por Hansi i hodhi rrugës të gjitha thërrimet e bukës.

Njerka i çoi fëmijët kaq thellë në pyll ku nuk kishin qenë ndonjëherë në jetën e tyre. Pasi u ndezën atyre përsëri një zjarr të madh, njerka u tha: „Rrini këtu ulur, ju fëmijë, dhe nëse jeni të lodhur mund të finii pak; ne po shkojmë në pyll për të prerë dru, dhe në mbrëmje pasi të kemi mbaruar punë do vijmë t'ju marrim.“

Kur erdhi dreka, Greta ndau bukën e saj me Hansin, meqë ai copën e tij e kishte bërë thërrime thërrime dhe e kishte hedhur rrugës. Më vonë ato i zuri gjumi, por mbrëmja ra dhe askush nuk erdhi ti merrte fëmijët e gjorë. Ato u zgjuan në mes të natës dhe Hansi e ngushëlloi motrën e tij të vogël duke i thënë: „Prit Greta sa të dali hëna, se pastaj do të shohim thërrimet e bukës që kam hedhur unë, të cilat do na e tregojnë rrugën për në shtëpi.“ Kur doli hëna ato u çuan për të gjetur rrugën, por nuk panë as edhe një thërrime buke. Zogjtë e shumtë të vegjël që fluturonin nëpër pyje e fusha i kishin ngrënë ato.

Pastaj shkoi te Greta dhe e zgjoi duke i bërtitur: „Zgjohu, dembele. Mbush ujë dhe gatuj për vëllanë tënd që është në stallë diçka të mirë se duhet të shëndoshet. Dhe kur të jetë shëndosur unë do ta ha atë.“ Greta filloi të qante me të madhe por gjithçka ishte e kotë, ajo duhej të bënte gjithçka çfarë i kërkonte shtriga e keqe.

Ndërsa për Hansin gatuheshin gjellët më të mira, Greta nuk përfitonte as edhe një thërrime. Çdo mëngjez shtriga shkante tek stalla dhe thërriste: „Hansi nxirre gishtin të të shoh se sa je majmur.“ Por Hansi i zgjaste një kockë, dhe shtriga që nuk shihte mirë nga sytë nuk e dallonte dot, mendonte se ishte gishti i Hansit dhe çuditej me veten se si ai nuk po shëndoshej aspak. Pas katër javësh asaj i humbi durimi, dhe edhe pse Hansi nuk po shëndoshej nuk donte të priste më gjatë, ajo thirri Gretën pranë vetes dhe i tha: „Lëviz nga vëndi dhe shko mbush ujë; të jetë si të dojë Hansi, nesër do ta pres dhe do ta gatuj.“ Ah, si qau e shkreta motërz, kur shkoi të mbushte ujën dhe si i rridhnin lotët nëpër faqe! „O Zot i dashur, na ndihmo“ thoshte ajo duke qarë, „më mirë të na kishin ngrënë kafshët e egra të pyllit, të paktën kishim vdekur së bashku“ – „Mos u lut shumë se nuk do të shërbejnë gjë.“ – thoshte plaka.

Herët në mëngjes doli Greta përjashta ndezi zjarrin dhe vuri kazanin me ujë. „Më përpara do pjekim bukën“, tha shtriga „se kam ndezur zjarrin dhe kam përgatitur brumin.“ Ajo e çoi Gretën tek furra nga e cila dilte tashmë flaka. „Futu brenda dhe shiko a është nxehur mirë furra që të fusim të pjekim bukën“, i tha asaj shtriga. Dhe kur Greta të ishte brenda, shtriga do ta mbyllte furrën që Greta të pijej, në mënyrë që shtriga mund ta hante atë pastaj. Por Greta e vuri re se ç'kishte ndërmend të bënte shtriga dhe tha: „Unë nuk di, çfarë duhet të bëj, si mund të futem unë aty brenda?“ – „Budallaqe, a nuk e shikon se sa e madhe që është furra, edhe unë mund të futem aty brenda“, iu përgjigj shtriga, u zgjat përpara dhe futi kokën në furrë. Por Greta i dha një të shtyrë, saqë shtriga u fut e tëra brenda në furrë, pastaj mbylli derën e hekurt dhe i vuri shulin. Shtriga e keqe filloi të qante e të ulërinte nga ullahtaria; por Greta u largua me vrap ndërsa shtriga u dogj mjerisht brenda në furrë.

Greta vrapoi me një frymë për tek Hansi, hapi stallën ku ishte ai dhe i tha: „Vëlla shpëtuam, shtriga e keqe vdiq.“ Hansi doli jashtë sikur del një zog nga kafazi kur i hapen dyert. Sa u gëzuan motër e vëlla, ata u përqafulan dhe u puthën nga lumturia. Ngaqë e ndien veten te sigurtë dhe nuk kishin më arsye nga se të friksoheshin, hynë në shtëpinë e shtrigës, ku në çdo qoshe të saj kishte kuti plot me perla dhe gurë të çmuar. „Këto janë më të mirë se sa guralecët e mi“, - tha Hansi dhe filloi të fuste nëpër xhepa çfarë i pëlqente atij. „Edhe unë dua të marr diçka me vete për në shtëpi“ tha Greta dhe e mbushi përparësen e saj plot e përplot me gurë të çmuar. „Por tani të nisemi, dhe të zhdukemi sa më parë nga ky pyll shtrigash“, - tha Hansi. Pasi kishin ecur disa orë mbërritën pranë një lumi të madh. „Si mund ta kalojmë lumin, këtu nuk ka as urë as shteg“ iu drejtua Hansi motrës së tij, „E pra, as anije nuk lundrokan këtu“ ia ktheu Greta, „por aty po noton një patë e bardhë, po ti lutem asaj me siguri që na ndihmon të kalojmë në anën tjetër të lumit:

Patëz moj e bukur o

Këtu s'ka as urë as shteg

Na xjerr ti në tjetrin breg?"

Pata u afrua pranë tyre, dhe Hansi hipi mbi kurrizin e saj dhe iu lut të motrës të bëntë të njëjtën gjë dhe ajo. Por Greta nuk pranoi „Jo“, tha ajo, „të dy bashkë do ta rëndojmë patën, më mirë të na çojë me rrallë në bregun tjetër.“ Dhe pata e mirë ashtu bëri. Kur mbërritën që të dy të lumtur në bregun tjetër dhe pasi bënë një copë rrugë, filloi t'i dukej pylli gjithnjë e më i njohur, deri samë në fund arritën të shikonin shtëpinë e të atit. Ata filluan të vraponin, u futën me vrull në shtëpi dhe iu hodhën të atit në qafë. Babai të cilit i kishte vdekur ndërkohë gruaja nuk kishte patur një orë gëzimi qëkur kishte braktisur fëmijët e vet në pyll. Greta shkundi përparësen e saj, nga e cila dolën perlat dhe gurët e çmuar të cilët e mbushen dhomën, gjithashtu dhe Hansi nxorri nga xhepat e tij grushta plot e per plot me gurë të çmuar. Dhe aty patën të sosur të gjitha hallet jetuan përgjithmonë të lumtur së bashku.